

Ochrana cti v zákonících z počátku 19. století

Ladislav Vojáček*

Absolutistické éra patří ve vývoji práva na našem území k nejvýznamnějším, protože právě v ní se právní řád svou formou i obsahem transformoval do „moderní“ podoby, tedy byl uspořádán do právních odvětví vymezených především předmětem úpravy (nikoliv subjektem jako dříve) a začal více či méně důsledně vycházet z principů, které jsou vlastní i našemu právu (vedle rovnosti před zákonem omezení zásahů státu do soukromé sféry, výkon spravedlnosti nezávislými soudy, smluvní volnost, presumpce neviny a další).

Dnes, kdy trestní právo poskytuje z obecně pojaté ochrany cti¹ pouze ochranu před krivým obviněním a úmyslným pomlouváním schopným reálně poškodit pomluveného, šíření nepodložených informací často funguje jako nástroj konkurenčního boje a politiky a zároveň se diskutuje o další restrikci trestněprávní ochrany (přičemž se ovšem rozšířila možnost dožadovat se nápravy občanskoprávní cestou), jistě stojí za to podívat se ke kořenům současné úpravy ochrany cti.

1. OCHRANA CTI V 17. A 18. STOLETÍ – NÁSTIN

Na začátku absolutistického období soukromo- i trestněprávní problematiku upravovala Obnovená zemská zřízení z let 1627 a 1628 a starší Koldínův

* Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně

¹ V tomto příspěvku se soustředíme na ochranu cti, které se mohl dovolávat kdokoliv a kterou označujeme jako obecnou. Stranou naší pozornosti v zásadě (připomeneme ji prakticky jen v obecných charakteristikách právních předpisů) zůstane privilegovaná ochrana, jíž se mohly dovolávat jen určité osoby nebo skupiny osob, například hlava státu.